

Wie zijn akker bewerkt, zal zich met brood verzadigen

Serie Uitdaging (9)

Reacties: info@grethevangeffen.nl zie ook www.grethevangeffen.nl

Een jaar geleden ben ik verhuisd, eigenlijk alleen maar omdat ik een ander, een groter huis wilde met een balkon aan de zonzijde. Over mijn buurt was ik zeer tevreden: gezellig met mensen van allerlei culturen en leeftijden door elkaar. Toen ik er kwam wonen waren er nog erg veel oudere, mopperende Amsterdammers, maar die vertrokken naar de randen van de stad en naar steden als Almere, Zaanstad en Purmerend. Hun plek werd ingenomen door grote Turkse en Marokkaanse gezinnen, door jonge werkenden die een gemengde buurt leuk vinden, door studenten die er goedkoop konden wonen en door die-hards zoals ik die er eens terecht waren gekomen en weigerden te verhuizen. Een knappe, arme buurman die zijn hond uit liet, sprak me een keer aan: 'waarom woon je eigenlijk hier, mensen als jij wonen in Amstelveen, waarom woon je daar niet?' Dat heb je nou van een eigen bedrijf waarvoor je mantelpakjes draagt en mappen meesleept en zo: het leidt tot ongewenst opvallen in je eigen buurt. Gelukkig had ik mijn Amsterdamse mond bij me om ad rem te zeggen: 'Amstelveen, ben je daar wel eens geweest dan? Dan weet je wel waarom ik daar niet woon maar hier!' Mijn buurman moest erom lachen maar het is helaas niks tussen ons geworden – een toelichting daarop is voer voor een andere column. Wat dergelijke buurten leuk maakt is de combinatie van tolerantie en nieuwsgierigheid. Als je iets wilt weten, dan vraag je het, maar altijd vanuit een basishouding van respect.

De akker

Na mijn verhuizing vorig jaar naar een vergelijkbare gemengde volksbuurt, ditmaal echter in een huis met meer ruimte en balkon aan de zonzijde, keek ik aanvankelijk met enige verbazing rond. Waar zijn de Turken en de Marokkanen gebleven? Nadat ze jaren tot de helft van mijn straatbeeld hadden behoord, miste ik ze en constateerde met verbazing dat ik nu in een soort klein Suriname terecht was gekomen – de Turken en Marokkanen zitten drie straten verder.

Sommige mensen denken dat dat niet uitmaakt, maar het verschil is groot. Een straat met autochtonen, Turken en Marokkanen is meestal heel rustig. Als er conflicten zijn, worden die binnenshuis uitgevochten. Ook van feestjes merk je niet veel. De onderlinge beleefdheid is groot. En de scheiding tussen mannen en vrouwen is strikt: mannen vallen je never ever lastig. Hoe anders is dat in klein Suriname! Binnen de kortste tijd was ik erachter wie een goed dan wel slecht huwelijk heeft hier. En breek me de bek niet open over mannenmanieren... Daarnaast breekt het straatleven aan op elk moment dat het mooi weer is: keiharde muziek, gelach en luide discussies buiten maken je duidelijk dat de zon is doorgebroken. Met bloot gaat deze buurt heel anders om dan de vorige: in de vorige was het er nauwelijks, maar hier hark je gewoon in je onderbroek en/of beha je tuintje aan. Het lijkt niemand op te vallen behalve mij dan als ex-bewoner van semi-moslimland.

Zijn akker bewerken

Met verbazing constateerde ik bovendien dat op het dak van allerlei geparkeerde auto's een vogelkooi met een vogel erin gezet werd – ook op de mijne. Wat is dat nou weer?, vroeg ik me af. Jaren van inwonerschap in een tolerante buurt maakten het mij mogelijk mijn oordeel even op te schorten. Ik begreep dat er slechts een manier was om de diepere motieven te doorgronden: het gewoon te vragen. Dus dat deed ik: 'waarom zetten jullie een vogelkooi op mijn auto?' Ze vonden het leuk dat ik het vroeg, want dat had geen van de andere nieuwe burens nog gedaan. Het antwoord bleek geweldig te zijn. Al die kooitjes bevatten een Surinaamse zangvogel met een onuitsprekelijke naam, die het liefst zingen boven ander geluid uit. Daarom worden ze op straat gezet, want bij elke auto of beter nog, opgevoerde brommer die langskomt beginnen ze luid en prachtig te zingen. Als je dan de autoradio's ook nog op vol volume zet, krijg je een perfect orkest. Sindsdien ben ik elke keer vrolijk als ik een van deze vogels hoor zingen. Ik geniet van een dagelijkse omgeving die altijd weer nieuwe verrassingen in zich heeft. Niemand die ik ken, krijgt gratis een zangvogel op zijn autodak...

Bewerken bewerken bewerken

Aan dit soort ervaringen moest ik denken toen ik aan het einde van de ramadan een feest annex debat meemaakte ter afsluiting ervan. Vooraan de zaal was een forum ingericht met jongeren van

diverse religieuze pluimage. Ze vertelden over wat hen beweegt en hoe ze hun geloof ervaren. Een moslim jongere klaagde daar dat het zo langzaam gaat; al tientallen jaren zijn er nu moslims in Nederland, en nog moet hij overal uitleggen wat de ramadan is en het suikerfeest en dergelijke. Een joods meisje reageerde daar meteen op: 'wij zijn hier al honderden jaren, en wij moeten altijd nog uitleggen wat het Purimfeest is en dat geldt ook voor de meeste andere joodse feesten. Dat hoort nu eenmaal bij het zijn van een minderheid!' In feite zei zij tegen de moslim jongere: droom niet dat het over gaat, want het gaat niet over.

Bewerken of verzadigen?

Zo wordt soepel samenleven in een maatschappij vol verschillen afhankelijk van de vaardigheden en de bereidheid van haar inwoners om aan elkaar vragen te stellen en uitleg te geven. En daarvoor maak ik graag de switch naar hoogbegaafdheid. Want langer nog dan de joden of de moslims wonen er hoogbegaafden in dit land. En ik persoonlijk herken wel de verzuchting van de moslim jongere: begrijpen ze het nou nog niet? Maar ik denk dat het joodse meisje een punt heeft als ze meent dat een minderheid altijd uitleg over zichzelf zal moeten willen geven.

Brood?

Dan denk ik aan de hoogbegaafde die ik enige tijd geleden ontmoette, van wie zelfs de familie niet mag weten dat hij de Mensatest heeft gehaald. En aan de hoogbegaafden die het nog steeds niet op hun werk durven te vertellen.

We hebben hier in Amsterdam net de Canal Parade van de Gay Pride gehad. Dat is elk jaar weer een bron van ruzie onder homoseksuelen. Zien we in de uitgedoste mannen op de boten onze grote voortrekkers die ervoor zorgen dat homoseksualiteit maatschappelijk geagendeerd en geaccepteerd wordt, of zijn het ordinaire exhibitionisten die ervoor zorgen dat iedereen het idee krijgt dat homoseksuelen allerlei abnormaal gedrag vertonen zodat het nooit normaal gevonden wordt?

Zich verzadigen

Ik wou dat wij dat soort discussies over hoogbegaafden opriepen. Maar dat doen we helaas niet. Als wij al niet eens openlijk durven te zeggen dat we hoogbegaafd zijn, dan kunnen we helaas ook geen openbare feesten vieren van HIQ Pride, en ruzie maken over de beste aanpak. We beperken onszelf dan tot gemopper in de marge over onbegrepen zijn en altijd maar uitleg moeten geven tot je tong ervan dubbel slaat; als er al iemand vragen stelt natuurlijk - die kans is niet groot zolang je een marginaal verschijnsel blijft. Daarom pleit ik ervoor dat we onze nek uitsteken en wegen zoeken om vragen op te roepen; laten we stoppen met ons getreur in donkere hoekjes en voortaan onze vogelkooi met de vogel die overal bovenuit zingt brutaalweg op het autodak van onze bureaus installeren...